

Gert Hofs

Gelderse paarden in de hoofdrol

Gert Hofs werd afgelopen zomer gehuldigd tot Fokker van het Jaar, zijn elitemerrie Baringa legde op indrukwekkende wijze beslag op de nationale kampioenstitel bij de oudere Gelderse merries tijdens de NMK. Haar vader, de KWPN-hengst Vitens, werd reservekampioen in het Z1 op het regiokampioenschap Gelderland en liet vervolgens met vaste amazone Corine Wielheesen op zijn rug een zeer aansprekend optreden zien op de Hippiade. Voor Gert vloog 2012 voorbij vanwege drukke besognes, maar het gaat zeker de boeken in als een bijzonder en positief jaar.

Gert Hofs heeft zijn hart levenslang verpand aan het Gelders paard.

Over zijn huldiging blijft Gert de bescheidenheid zelve: "Ik had er totaal niet op gerekend dat ik Fokker van het Jaar zou worden. Ik was al heel trots, dat ik bij de drie genomineerden hoorde!" In dit speciale geval moet het woord 'Fokker' eigenlijk vervangen worden door 'ontdekker', want Gert bleek de afgelopen decennia te beschikken over een neus voor goede Gelderse paarden en vulde er zijn stallen mee. Daarnaast verleende hij met verschillende representanten jarenlang enthousiast zijn medewerking voor wat betreft de promotie van dit type paard. Hoewel dit volgens Gert niet altijd vanzelf

ging: "Het opbouwen en uitbouwen van mijn manege kostte naast bloed, zweet en tranen ook heel veel geld. Daarom waren in principe alle paarden, behalve de hengsten, te koop. Dat betekende wel, dat een aantal fokmerries niet op de goede plaats terecht kwam en uit beeld verdween. Heel jammer natuurlijk, maar het was gewoon niet anders. Met mijn eigen paarden heb ik altijd overal aan meegedaan; keuringen, aanlegtesten, wedstrijden en demonstraties. Zowel Angelo, als Vitens en Sirius worden uitgebracht in de sport. Dat is zeker niet alleen voor persoonlijk gewin, immers het professioneel uit laten brengen van een hengst blijft een kostbare aangelegenheid. De kosten daarvan wegen helaas zelden op tegen de opbrengst van de dekkingen in deze vrij kleine Gelderse populatie. Maar als je trots bent op een paard wil je hem of haar toch overal en aan iedereen laten zien!"

Geen leven zonder paarden

Niet alleen op paardengebied, maar ook op persoonlijk vlak gebeurde er in 2012 het een en ander. Een paar jaar geleden kreeg de nu 67-jarige Gert een zwaar hartinfarct, waarvan hij nooit meer helemaal opknapte. Ook zijn knieën wilden niet meer meewerken en daardoor is hij voor wat betreft grotere afstanden gebonden aan een scootmobiel. Gert heeft twee kinderen, dochter Diana die gek is op paarden, maar ironisch genoeg er ook verschrikkelijk allergisch voor is, en zoon GertJan, wiens voorliefde voor PK's slechts de gemotori-

seerde varianten betreft. Er was dus geen bedrijfsopvolger voor de manege. Daarom verkocht Gert afgelopen voorjaar zijn bedrijf en verhuisde naar een kleiner onderkomen, een paar kilometer verderop. Uiteraard met enkele hectaren land er omheen en paardenstallen achter het huis. Want een leven zonder Gelderse paarden is voor Gert vooralsnog ondenkbaar. Het vereist nog enige hoofdbrekens, maar zijn beide goedgekeurde Gelderse hengsten Sirius en Vitens worden van daaruit in het aankomende seizoen weer ter dekking gesteld. Gelukkig maar, anders zou de spoeling voor de Gelderse fokkers wel erg dun worden.

Te duur en te druk

Gert's liefde voor paarden dateert uit zijn vroegste jeugd; hij groeide op tussen de paarden en werkte er mee op het land: bemesten, gras zaaien en maaien en ploegen. Daarnaast reed hij in zijn jonge jaren zelf graag mee op tuigpaardconcoursen. "Ik reisde het hele land door, niet alleen voor de concoursen, maar ook om mijn kennis te vergroten. Dan stapte ik om 5.00 uur in de auto, reed naar Toon Dirks in het Limburgse Leende en ging met hem de hei op. Hoe hij een paard kon laten lopen, dat was heel apart. Een echte paardenman, net als Appie Miggelenbrink, daar heb ik ook veel van opgestoken. Op een gegeven moment werd concours rijden me te duur en had ik steeds minder tijd om van huis te gaan. Dat laatste kwam omdat ik het steeds drukker kreeg met het

Vitens werd reservekampioen in het Z1 op de Gelderse kampioenschappen en presteert ook in de Z2 bovengemiddeld.

betuigen van paarden of het keuringsklaar maken, dat deed ik lange tijd en met veel plezier samen met mijn jongere broer.”

Koning van de UTV

De meest gangbare paarden in de regio waar Gert opgroeide, waren klassieke tuigpaarden.

Gert: “Tuigpaard had in het verleden wel een heel andere betekenis dan tegenwoordig. Toen hadden bijna alle boeren een of meerdere paarden, waarmee ze het land bewerkten, maar die ze ook inspannen voor een plezierrit of een rit naar de kerk en er werd ook nog op gereden, met of zonder zadel.” Dit zogenaamde tuigpaard van toen is verschillende kanten opgegaan. Onder invloed van Hackneybloed is het moderne tuigpaard, een echt showpaard ontstaan, maar ook zijn er generaties later moderne rijpaarden voortgekomen. De vader van Gert had destijds een aantal paarden op stal. Ruim 35 jaar geleden begon Gert er een hengstenhouderij met Onco, Grenadier, Dobas en Unitas. Vooral de laatste twee namen komen fokkers heden ten dage nog regelmatig tegen in de pedigrees van hun merries.

Unitas was daarvan de favoriet van Gert. “Ik kocht bij Jan Schep een driejarige zwarte hengst, maar die werd tijdens het verrichtingsonderzoek naar huis gestuurd, dus toen ging de koop niet door. Ik mocht van hem een andere hengst uitkiezen. Jan somde een hele rij kanshebbers op,

behalve Unitas, die was al goedgekeurd voor de dekdienst en wilde ik wel erg graag hebben. Het was even soebatten, maar toen kon ik hem toch kopen, voor veel geld, dat dan weer wel. Hij was in 1987 en 1989 de koning van de UTV en heeft ons heel veel goeds gebracht. In het eerste jaar hier dekte Unitas zo’n 120 of 130 merries. Die aantallen zijn nu in het tijdperk van de KI misschien niet meer zo bijzonder, maar in de tijd van het natuurlijk dekken betekende het dat die hengst bijna dag en nacht op de vrachtwagen stond om alle

aangeboden merries te kunnen bedienen. Hij heeft er niets mee geleden, want hij is maar liefst 28 jaar oud geworden. Het was een heel slim paard, als hij een merrie niet wilde dekken, dan zei ik tegen de eigenaar: “Laat de merrie maar nakijken door de dierenarts, want ze is niet schoon.” Als op de manege een nieuwe stagiaire liep en deze moest hem uit de paddock halen, dan maakte hij daar altijd een spelletje van. In zijn laatste jaren raakte ik slecht ter been. Op mijn goede dagen liep hij naast me te springen als een jonge hengst en als ik mank liep dan volgde hij me als een lammetje, heel bijzonder!” Deze Unitas staat overigens ook te boek als de vader van Erika en dit is dan weer de moeder van beide Gelderse hengsten Laurentz en Parcival.

Geen dooie dienders

Gert heeft tegen alle stromingen in; het verdwijnen van het klassieke tuigpaard en de omvorming ervan tot een modern tuig- of rijpaard, altijd vastgehouden aan het Gelderse paard. “De hengsten die we destijds op stal hadden, voerden geen Hackneybloed, maar waren van ‘ouderwetse’ Gelderse komaf. Dat vond ik toen al heel bijzondere paarden, vanwege hun uitstraling, houding, manier van bewegen en natuurlijk hun karakter. Geen dooie dienders, maar wel altijd eerlijk. Zichem was mijn eerste Gelderse hengst. Zijn

Sirius is een voorbeeld van de Gelderse veelzijdigheid; hij was succesvol in het ZZ-mennen en de M2-dressuur onder het zadel.

Eleanor (Vitens x Sirius) is met haar afstamming een echt 'Hofs-product' en werd op de NVK 2009 reservekampioen.

Keur- en sportmerrie Wanda (v.Sirius) werd tijdens de NMK in Ermelo tweemaal gekroond tot de beste keur-/elitemerrie van de richting Gelders paard.

eigenaar, Nico Krol, kwam een keer naar de manege in Westendorp en vroeg of ik Zichem op stal wilde hebben, vooral ook omdat deze streek toch wel bekend stond als de bakermat van het Gelderse paard. Zo is Zichem hier gekomen. In het eerste jaar dekde hij twaalf of dertien merries. In het daaropvolgende jaar waren dat er veertig. Wat ik zag van de Zichem-veulens stond me zo goed aan, dat ik een apart mooi hengstveulen bij Joop Wesselink kocht." Drie jaar later werd dit hengstveulen onder de naam Sirius goedgekeurd voor de Gelderse fokkerij. Truus Wastenecker was van 1991 tot aan haar huwelijk vorig jaar een vaste en zeer gewaardeerde medewerkster op de manege van Gert en werkte dagelijks met Sirius. In de sport bracht Truus het met Sirius tot de klasse M2-dressuur onder het zadel. In het aangespannen werk kwam het koppel succesvol uit in de klasse Z-vaardigheid en ZZ-dressuur. Truus heeft met Wanda, een dochter van Sirius uit zijn eerste jaargang, tevens een winstpunt in de Z1-dressuur gehaald. Deze bijzondere keur- en sportmerrie werd tijdens de NMK in Ermelo tweemaal gekroond tot de beste keur-/elitemerrie van de richting Gelders paard. Afgelopen voorjaar werd ze gedekt door Vitens, maar bleek na enkele maanden helaas niet meer drachtig. Sirius had in 2008 qua keuring sowieso een topjaar. Dochter Dione werd veulenkampioen op de Nationale Dag van het Gelders Paard in Hengelo en vervolgens op de NMK, enkele weken later, uitgeroepen tot nationaal kampioen. Angelo, een nu zevenjarige zoon van Sirius, wordt inmiddels in het ZZ-Licht

uitgebracht door de handige Coriene Wielheesen. Met deze voshengst wist zij zich ook te plaatsen voor de Kür, de finale van de klasse Z2 op de Gelderse kampioenschappen die afgelopen zomer in Wezep plaatsvonden. Daarvoor liet zij eerst heel veel concurrentie in deze sterke dressuurregio achter zich. Angelo wordt op 12 februari volgend jaar aangeboden op de hengstenkeuring in Westfalen.

Een cursus volgen

Ook Vitens zal waarschijnlijk die dag op de hengstenkeuring in Duitsland worden voorgesteld. Zijn spectaculaire optreden tussen de lange lijnen op de KWPN Hengstenkeuring in 's-Hertogenbosch enkele jaren geleden staat bij zowel 'Gelderse mensen', als de liefhebbers van de tuig- en rijpaarden nog op het netvlies gegrift. "Fokkers denken nog te vaak in hokjes, dat is jammer, want persoonlijk denk ik dat een Gelderse hengst zoals Vitens best goed werk kan doen bij sommige rijpaardmerries, maar zeker ook bij tuigpaardmerries met veel Hackneybloed. Hij geeft zijn nakomelingen heel veel lossigheid en houding mee." Vitens werd in het verleden tot in de klasse Z1 uitgebracht door Liseon Kamper. Inmiddels zit Coriene Wielheesen al weer een jaar in het zadel van deze hengst. Het klikt uitstekend tussen deze combinatie. Tijdens de strijd om de Gelderse titels legden zij beslag op de reservetitel in het Z1. Ook in het Z2 kan hij tussen al het rijpaardengeweld heel goed meekomen en sleept de nodige prijzen mee naar stal. Over niet al te lange tijd zal het duo de

overstap maken naar het ZZ-Licht.

Overigens heeft Vitens zijn dressuur aanleg van geen vreemde, want de volle zus van zijn moeder Nadien was de winnares van de Pavo Cup en de Grand Prix-startgerechtigde Mariena. Nadien is ook nog eens M-springen, over Gelderse veelzijdigheid gesproken!

Vitens is tien jaar geleden geboren op stal Hofs: "Hij was het eerste veulen van Nadien. Ik heb Nadien een aantal jaren geleden als fokmerrie verkocht." De nakomelingen van Vitens doen het goed op de keuring. In 2009 pakte Eleanor tijdens de KWPN Paardendagen de reservetitel bij de veulens. Carola-Woma werd een jaar later kampioen van de driejarigen op de NMK. Dit jaar won Baringa in zowel Hengelo als Ermelo de rubriek oudere merries. Baringa is van de eerste jaargang van Vitens. "Toen ik haar zag als veulen, wilde ik haar meteen kopen. Als jaarling kwam ze in het weiland op haar rug vast te liggen in een kuil. Daarbij beschadigde ze zichzelf zo ernstig bij haar pogingen om op te staan, dat ze daarna erg ongelukkig liep. Niemand gaf er nog een stuiver voor. Ik heb haar laten behandelen door Harry Hoefs en daarna is ze op zijn advies de wei ingegaan. Het heeft heel lang geduurd, maar het is uiteindelijk helemaal goed gekomen. Als driejarige vond ik haar nog niet volwassen en 'klaar' genoeg om op de keuring voor te stellen. Daarom ben ik pas dit jaar met haar gegaan en met succes! Ze is inmiddels drachtig van Sirius. Uit die combinatie heb ik al twee hengsten en dat lijkt heel goed. De jongste daarvan zal

als alles goed blijft gaan, volgend jaar worden voorgesteld op de KWPN Hengstenkeuring.

Prototype

“Baringa is in mijn ogen het prototype van een Gelders paard: een mooi, paard met maat en formaat en met veel front en beweging. Een paard dat altijd opvalt, overal waar ze komt en waarvan je ook meteen zegt: ‘dat is een Gelderse!’. In de sport kan ze, ook tussen de rijpaarden, zeker tot de klasse Z moeiteloos meekomen. De vader van Coriene, Jan Wielheesen, is nu met haar aangespannen aan het trainen voor het sportpredicaat en dat pakt ze heel fijn aan. Ze is heel werkwillig, met een eerlijk en ongecompliceerd karakter. En karakter is iets heel belangrijks, wat we zeker in de gaten moeten blijven houden. Een paard wordt natuurlijk nooit een fiets, het blijft wel een levend iets. Daar moeten mensen wel rekening mee houden. In de tijd dat ik opgroeide, maakten paarden deel uit van het dagelijks bestaan, dus leerde je er automatisch mee omgaan. Nu beginnen heel veel mensen pas op oudere leeftijd aan een paard. Niets mis mee natuurlijk, want ik begrijp de aantrekkingskracht van dit dier maar al te goed, maar misschien moeten in de toekomst onervaren paarden-

liefhebbers eerst een cursus ‘omgaan met paarden’ volgen alvorens ze een paard aan gaan schaffen.”

Seriusus geld

De toekomst van het Gelders paard lijkt onzeker; de groep KWPN-goedgekeurde en nog levende hengsten bestaat uit slechts een handvol, het aantal hengstenhouders neemt af, niet in de laatste plaats omdat fokkers uit economische overwegingen regelmatig een rijpaardhengst op hun

Gelderse merrie gebruiken. Toch is Gert ervan overtuigd dat er voor het Gelders paard beslist kansen liggen, maar dan moeten deze wel gegrepen worden. “Ik denk dat er voor alle paardenhouders nog een paar moeilijke jaren aankomen, maar er blijft altijd vraag naar een veelzijdig en fijn recreatiepaard, een paard waarmee je net zo makkelijk aangespannen als onder het zadel kunt rijden en wat vanwege het eerlijke karakter geschikt is voor alle leeftijden. Mooi is ook belangrijk, niemand

kijkt graag tegen een lelijk paard aan. Op de keuring in Hengelo en Ermelo kom ik gelukkig nog steeds betere en duidelijk als Gelders herkenbare paarden tegen. In het verleden vond ik dat eigenaren soms te makkelijk dachten over het op de keuring of de IBOP voorstellen van hun paarden, maar de laatste jaren zie ik terug in het optreden van een paard, dat hun eigenaren er geld voor over hebben om hun paarden netjes te laten klaarmaken voor een keuring of aanlegtest of door te

laten rijden. Het niveau onder het zadel en voor de wagen is enorm vooruit gegaan. Het Gelders paard moet ook zeker af van de reputatie ‘goedkoop’. Waarom zouden mensen minder willen betalen voor een paard wat eigenlijk een dressuur-, spring- en menpaard in één is? De fokkers moeten trots zijn op hun product en voor een goede Gelderse ook seriusus geld durven vragen. Als fokkers steeds te weinig beuren voor hun producten, dan stoppen ze uiteindelijk met fokken.”

“Er blijft altijd vraag naar een veelzijdig en fijn recreatiepaard.”

Daarnaast zou Hofs graag zien dat fokadviezen meer gericht zijn op het kiezen van een Gelderse hengst voor een merrie in plaats van een rijpaardhengst. “Ook wordt er regelmatig geopperd, dat de Gelderse paarden van hun voskleur af moeten, maar een vos met bles of kol en een paar witte benen is wel erg karakteristiek en dus als zodanig herkenbaar voor iedereen. Ik kan niet zeggen dat ik in mijn jaren als actieve handelaar veel problemen heb gehad met het verkopen van vossen. Vanuit Amerika zijn ze hier al een paar keer de hengsten komen filmen en dat zijn ook vossen. Vorig jaar heb ik nog een tweespan Vitens-zonen in deze kleur voor een flink bedrag verkocht aan de nu in België woonachtige mijnheer Schuitema, de oprichter van de bekende winkelketen. Als ik dat vooraf had geweten had ik natuurlijk het dubbele gevraagd! Deze 76-jarige man traint de paarden voor zijn zoon, die in de toekomst er marathon mee wil gaan rijden. Een van de problemen waar het Gelders paard tegenaan loopt, is dat de fokkers van Gelderse paarden nu eenmaal over het hele land verspreid wonen, van Groningen tot Zeeland. Het blijft lastig om iedereen bij elkaar te krijgen, daarom moet de Nationale Dag van het Gelders Paard in Hengelo blijven. Dit is een inmiddels vertrouwde locatie en het verbaast me altijd nog hoe veel mensen daar op af komen en hoe goed de sfeer er is. Daar zie ik iedere keer weer hoe diep de liefde voor een Gelders paard bij veel mensen zit, net als bij mij. Je komt er gewoon nooit meer vanaf!”

De zevenjarige Angelo (v.Sirius) wordt inmiddels in het ZZ-Licht uitgebracht door Coriene Wielheesen.

Gemma Jansen

